

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce, soudkyně JUDr. Veroniky Burianové a soudce Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: M. Š., narozený dne X
bytem X

zastoupen JUDr. Michalem Zemanem, advokátem
sídlem Plaská 623/5, 150 00 Praha 5

proti
žalované: Vězeňská služba ČR, Věznice Ostrov
sídlem Vykmanov 22, 363 01 Ostrov

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 26. 1. 2024, č. j. VS-12404-10/ČJ-2024-800730

takto:

Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě se zamítá.

Odůvodnění:

- Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „soud“) domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 26. 1. 2024, č. j. VS-12404-10/ČJ-2024-800730 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“). Napadeným rozhodnutím byla zamítnuta žalobcova stížnost proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 1. 2022, č. j. VS-12404-5/ČJ-2024-800730, kterou byl žalobci uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 14 dní s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení nepodmíněně dle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, neboť žalobci byla při orientační dechové zkoušce naměřena hladina alkoholu v 19:17 s výsledkem 0,648 promile a v 19:23 s výsledkem 0,628 promile.
- Žalobce učinil součástí své žaloby návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Žalobce svůj návrh na přiznání odkladného účinku odůvodnil velmi stručně a obecně. Předně odkázal na „*veškeré namítané skutečnosti uvedené v žalobě a tvrzenou nicotnost rozhodnutí*“. Poté uvedl, že uložený trest dosud nenastoupil ani nevykonal. Nástup k výkonu tohoto trestu žalobce očekává v krátké době a je pravděpodobné, že v případě vyhovění žalobě by byl trest již vykonán. Dle žalobce by výkon uloženého trestu byl zásadním zásahem a nenahraditelnou újmou do jeho života, neboť výkon neprávem uloženého trestu je zásadní a k této skutečnosti může být přihlíženo i v rámci návrhu žalobce na podmíněné propuštění z výkonu trestu. Žalobce pak již jen obecně konstatoval, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. K prokázání svých tvrzení pak soudu nic nedoložil, resp. neučinil žádný důkazní návrh, který by se týkal jeho návrhu na přiznání odkladného

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

účinku žalobě.

3. Žalovaná se k návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku písemně vyjádřila tak, že navrhla, aby soud návrh na přiznání odkladného účinku žalobě zamítl. Uvedla, že kázeňské řízení proběhlo náležitým způsobem a relevantní námitky byly dostatečně vypořádány. Dále uvedla, že žalobce se prokazatelně bez ohledu na míru zavinění dopustil jednoho z nejzávažnějších kázeňských přestupků ohrožujících bezpečnost ve výkonu trestu odnětí svobody požitím alkoholického nápoje, přičemž tuto skutečnost neohlásil zaměstnancům vězeňské služby, ačkoliv si musel být vědom závažnosti jeho protiprávního jednání. Požití podomácku vyrobeného alkoholu mohlo mít neblahý vliv na zdravotní stav žalobce i dalšího odsouzeného, který tento nápoj také požil. Žalovaná dále uvedla, že vlivem požití alkoholu mohlo dojít ke vzniku mimořádné události, když například mohl v žalobci vyvolat zvýšenou agresivitu. Žalovaná rovněž poukázala na to, že mezi vězni je tento případ znám a očekávají, jakým způsobem bude vyřešen. Z hlediska „generální“ prevence v rámci věznice a rovnosti zacházení s vězni je nutné tento druh protiprávního jednání náležitě řešit kázeňským trestem a bez zbytečného odkladu zajistit jeho vykonání. Zvláště v tomto směru tak nelze souhlasit s odůvodněním žalobce, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Závěrem žalovaná uvedla, že z kapacitních důvodů žalobce doposud nenastoupil výkon předmětného kázeňského trestu a že se za daných okolností vyčká na rozhodnutí soudu.
4. Podle § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*
5. Smyslem přiznání odkladného účinku žaloby není oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Jedná se o zvláštní nástroj, který má zabránit situaci, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu došlo ke zcela konkrétní, závažné a nevratné újmě. Poskytnutí odkladného účinku se tedy vyznačuje svým mimořádným charakterem. Soud přiznáním odkladného účinku ještě před rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud nerozhoduje tak, že by předjímal rozhodnutí ve věci samé, ale zjišťuje existenci zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku žaloby uvedených v § 73 odst. 2 s. ř. s.
6. Zákon stanoví dvě podmínky, které musí být současně splněny k tomu, aby bylo možné přiznat žalobě odkladný účinek, a sice (i) že právní následky napadeného rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (ii) že přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
7. Ve vztahu k první podmínce v obecné rovině platí, že je na žalobci, aby ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku specifikoval, v čem má jemu hrozící újma spočívat, a aby tvrzené skutečnosti náležitě doložil. Jen tak může soud posoudit, zda neprodleným výkonem nebo jinými právními následky správního rozhodnutí může žalobci skutečně vzniknout nepoměrně větší újma.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

8. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 21. 1. 2021, č. j. 5 Azs 383/2020 – 24 shrnul ustálenou judikaturu k otázce procesních povinností žalobce v souvislosti s podaným návrhem na přiznání odkladného účinku následovně: „Nejvyšší správní soud opakovaně konstatoval, že povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel (např. usnesení ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 – 32). Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se tak především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku napadeného rozhodnutí vznikne nepoměrně větší újma než jiným osobám, vysvětlení, v čem tato újma spočívá, a uvedení jejího rozsahu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozhodnutím krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Kromě výše uvedeného tíží stěžovatele též důkazní břemeno k uplatněným tvrzením. Unesení tohoto důkazního břemene po stěžovateli vyžaduje, aby tvrzení, kterými odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015 - 50). Stěžovatel, který přiznání odkladného účinku navrhuje, tedy má povinnost tvrzení a povinnost důkazní; je na něm, aby konkretizoval a osvědčil, jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 – 32). Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická či bagatelní. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74).“
9. V rozhodnutí ze dne 4. 1. 2018, č. j. 1 Afs 382/2017 – 38 Nejvyšší správní soud zdůraznil následující: „Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel. Stěžovatel musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a uvést její intenzitu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu (resp. napadeným správním rozhodnutím) obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.“
10. V usnesení ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, publ. pod č. 4039/2020 Sb. NSS, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyložil, že § 73 odst. 2 s. ř. s. zavazuje soud v každém řešeném případě vzít v úvahu všechny pro věc významné okolnosti. Dále rozšířený senát Nejvyššího správního soudu uvedl, že „[Č]istě jazykový výklad § 73 odst. 2 s. ř. s. by mohl svádět k závěru, že při rozhodování o tom, zda odkladný účinek přiznat, anebo nikoli, se poměřuje pouze a jen vzájemný poměr újmy žadatele o jeho přiznání a újmy jiných osob. V tomto smyslu by tedy i vcelku nepatrná újma žadatele mohla být důvodem přiznání odkladného účinku, byla-li by újma ostatních osob ještě mnohem „nepatrnější“. Takový mechanický výklad však opomíjí základní znak odkladného účinku, a sice že jde o institut výjimečný, který nemá být v řízeních před správními soudy pravidlem. A měl-li by pravidlem být, nestanovil by zákonodárce jako základní pravidlo, že kasační stížnost odkladný účinek nemá. Pojetí odkladného účinku jako výjimky z pravidla tedy znamená, že újma, která má brozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že kasační

stížnost odkladný účinek nemá mít, nebylo výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod 25).“

11. Aby tedy žalobce dostál své povinnosti tvrdit a prokázat vznik újmy ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., *musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a za jak intenzivní by takovou újmu pocíťoval. Musí dále prokázat, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozhodnutím obává, by pro něj byl zásadním zásahem* (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2023, č. j. 9 As 149/2023-82, bod [7]).
12. K citované judikatuře soud doplňuje, že, byť byly uvedené závěry vysloveny Nejvyšším správním soudem v souvislosti s posouzením návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, dozajista se *mutatis mutandis* uplatní i pro případy posuzování návrhů na přiznání odkladného účinku žalobě.
13. Žalobce v podaném návrhu v dostatečném rozsahu netvrdil, jaká konkrétní závažná újma mu v důsledku právních následků napadeného rozhodnutí bezprostředně hrozí. Žalobce jen v obecné rovině tvrdil, že výkon „neprávem“ uloženého trestu by byl zásadním zásahem a nenahraditelnou újmou do jeho života. S takto obecným konstatováním se soud nemůže spokojit. Jistě platí, že výkon kázeňského trestu v podobě umístění do uzavřeného oddílu na 14 dní může pro žalobce představovat jistou formu újmy, ovšem rozhodně nelze bez dalších konkrétních okolností případu říci, že se bude jednat o újmu zásadní a nenahraditelnou. V posuzovaném případě je třeba si uvědomit, že žalobce je ve výkonu trestu odnětí svobody, kde je podřízen přísnějším pravidlům než v běžném životě, včetně omezení na jeho osobní svobodě. Posouzení toho, zda šlo o „neprávem“, tedy nezákonně uložený trest, je až otázkou meritorního posouzení, které soud v nynějším stádiu řízení nemůže předjímat. Navíc z hlediska žalobcem tvrzeného možného vlivu uloženého kázeňského trestu na jeho návrh na podmíněné propuštění z výkonu trestu bude zásadní až meritorní posouzení jeho žaloby, tedy to, zda kázeňský trest byl žalobce uložen zákonně či nikoli, nikoli, že žalobce kázeňský trest vykonal ještě před meritorním posouzením věci soudem.
14. Ačkoli tedy lze v obecné rovině připustit, že uložený trest může pro žalobce představovat jistou újmu, soud nemá ani v nejmenším za prokázané, že by se mohlo jednat o újmu závažnou, těžce napravitelnou a reálnou. Soud nemůže za žalobce domýšlet, jaké konkrétní následky by vykonání uloženého trestu pro žalobce mohlo mít. Jak již bylo uvedeno výše, břemeno tvrzení a břemeno důkazní, pokud jde o splnění prvé z podmínek pro přiznání odkladného účinku žaloby, je na žalobci. Žalobce ovšem v projednávané věci tato svá procesní břemena neunesl.
15. Je třeba mít také na paměti, že dle ustálené judikatury *je přiznání odkladného účinku mimořádným prostředkem, jímž dochází k prolomení účinků pravomocného a vykonatelného rozhodnutí správního orgánu, tudíž je třeba k užívání tohoto instrumentu přistupovat velmi zdrženlivě* (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2018, č. j. 1 Afs 261/2018 – 28).
16. Navíc závěr, že v případě neprokázání hrozby konkrétní závažné a reálné újmy na straně žalobce má být návrh na přiznání odkladného účinku žalobě zamítnut, je i ústavně konformní, jak se podává v usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. III. ÚS 1183/20, kterým byla odmítnuta ústavní stížnost směřující proti rozhodnutí krajského

soudu o nepřiznání odkladného účinku podané správní žalobě. Ústavní soud dovodil následující: „V *prvé řadě tak bylo třeba doložit existenci újmy, která by byla stěžovateli způsobena výkonem nebo jinými právními následky napadeného rozhodnutí. Jestliže takovouto újmu stěžovatel nedoložil, soud nemohl rozhodnout jinak, než jak učinil.*“ [tj. zamítl žalobcův návrh na přiznání odkladného účinku – pozn. soudu].

17. Neprokázání *prvé* ze dvou výše uvedených podmínek je plně dostačující pro to, aby soud odkladný účinek podané žalobě nepřiznal. Soud proto již pouze stručně a pro úplnost k otázce naplnění druhé zákonné podmínky, tedy zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, uvádí následující. Žalovaná nesouhlasila s žalobcem v tom, že by přiznání odkladného účinku v rozporu s veřejným zájmem, když poukázala na generální prevenci v rámci věznice a na to, že uvedený případ žalobce je ve věznici znám a vězni je očekáván způsob jeho vyřešení. Soud v obecné rovině přisvědčil žalované, že v rámci zachování řádu a pořádku ve věznicích je žádoucí, aby kázeňské přestupky byly řešeny důsledně a také, je-li uložen kázeňský trest, který se *prima facie* nejvíce jako zcela zjevně nepřiměřený či pro vězně neúnosný (např. pro vážnou zdravotní indispozici vězně zjevně neslučitelnou s uloženým kázeňským trestem), aby takový trest byl bezodkladně vykonán. Jinak by byla zejména preventivní funkce kázeňského trestu značně oslabena, což by mohlo narušovat pořádek v dané věznici. Přitom soud nemá pochyb o tom, že je ve veřejném zájmu, aby byl ve věznicích zachován pořádek a odsouzení respektovali stanovená pravidla. Žalobce ovšem v posuzovaném případě žádné výjimečné okolnosti, pro které by uložený kázeňský trest nemohl vykonat, netvrdil, resp. soudu v tomto ohledu ani nic nedoložil.
18. Lze tedy uzavřít, že žalobce neprokázal (resp. ani neosvědčil), že by mu výkonem nebo jinými právními následky napadeného rozhodnutí hrozila závažná a reálná, nikoli pouze bagatelní či hypotetická újma, a proto soudu nezbylo, než výrokem I. tohoto usnesení předmětný návrh na přiznání odkladného účinku žalobě podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *a contrario* zamítnout.
19. Závěrem soud opakovaně připomíná, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé. V této fázi řízení se soud zabýval pouze otázkou naplnění podmínek na přiznání odkladného účinku žalobě podle § 73 odst. 2 s. ř. s.
20. O náhradě nákladů řízení, které by případně vznikly v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě, rozhodne soud až v rozhodnutí, jímž bude řízení o věci samé skončeno (§ 145 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 61 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Plzeň 19. února 2024

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.